

Ministereren

Ministeriet for Forskning, Innovation
og Videregående Uddannelser

Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

29. november 2013

Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra det lukkede samråd i Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser tirsdag den 26. november 2013 vedr. rådmødet konkurrenceevne (forskningsdelen) den 3. december 2013.

Ministeriet for Forskning,
Innovation og Videregående
Uddannelser
Slotsholmsgade 10

Post Postboks 2135
1015 København K

Telefon 3392 9700

Telefax 3332 3501

E-post fivu@fivu.dk

Netsted www.fivu.dk

CVR-nr. 1680 5408

Ref.-nr. 13/002132-23

Med venlig hilsen

Morten Østergaard

Samråd (lukket) i Udvalget for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser tirsdag den 26. november 2013 vedr. rådsmøde konkurrenceevne (forskningsdelen) den 3. december 2013 – alm. del – spørgsmål A.

Spørgsmål A:

Ministeren bedes gennemgå de væsentligste sager på dagsordenen for forskning og rumfart for det kommende rådsmøde (konkurrenceevne), der finder sted den 3. december 2013.

Svar:

DET TALTE ORD GÆLDER

Jeg forelægger i dag 6 punkter til forhandlingsoplæg.

De 5 af punkterne figurerer på dagsordenen for konkurrenceevnerådsmødet. Der er tale om punkterne 1-2 og 4-6 i samlenotatet.

Uden for dagsordenen for konkurrenceevnerådsmødet forelægger jeg endvidere punkt 3 i samlenotatet til forhandlingsoplæg.

Der er tale om Euratom-rammeprogrammet, hvor formandskabet lægger op til mulig vedtagelse af forordningen på et kommende rådsmøde.

Dagsordenspunkt 7 forelægges til orientering.

Jeg vil indlede med de 6 punkter, jeg forelægger med henblik på forhandlingsoplæg.

Forskningsdelen af Konkurrenceevnerådsmødet indledes med to punkter om rummet.

Det første punkt er forordningen om Kopernikus.

Kopernikus er det nye navn for det europæiske jordovervågningsprogram, som tidligere hed GMES (Global miljø- og sikkerhedsovervågning).

GMES blev oprettet i 1998, og man har siden da arbejdet på at etablere tjenester til programmet.

Med vedtagelsen af denne Kopernikus forordning går programmet ind i den operationelle fase.

Kopernikus består af seks tjenester, der leverer data inden for marineforhold, atmosfære, landobservationer, klimaændringer, monitorering af nødsituationer og civil sikkerhed.

I forhold til de sidste to tjenester skal jeg henvise til samlenotatet, hvoraf det fremgår, at leveringen af Kopernikus-tjenester har fokus på civile formål.

Rent militære krav er derfor ikke omfattet af afgørelsen, og Danmark deltager derfor i overensstemmelse med forsvarsforbeholdet.

Kopernikus tjenesterne dækker områder, som er vigtige for Danmark.

Det forventes, at Kopernikus vil bidrage til vækst og jobskabelse inden for rammerne af Europa 2020-strategien.

Det andet punkt vedrører et støtteprogram for overvågning og sporing af rumskrot - den såkaldte SST-tjeneste.

Formandskabet vil præsentere en fremskridtsrapport.

Som jeg orienterede udvalget om ved forelæggelsen forud for konkurrenceevnerådsmødet i maj i år, har stigningen i antallet af rumbaserede systemer den konsekvens, at mængden af rumskrot er steget betragteligt.

Selv ganske små objekter kan have en altødelæggende virkning i forhold til de rumbaserede systemer.

Senest havde ESA-satellitten GOCE [go-tje] søndag d. 10. november en ukontrolleret genindtræden i atmosfæren.

En hændelse som løbende blev overvåget af de eksisterende SST-tjenester for at varsle om eventuelt nedfald over beboede områder.

Heldigvis styrtede satellitten ned i havet syd for Falklandsøerne uden at forvolde skade.

Der er imidlertid behov for en tjeneste, der koordinerer den europæiske overvågning og sporing i rummet

Derved vil man løbende kunne identificere, katalogisere og overvåge satellitter og rumskrot.

Herigennem kan man undgå betydelige økonomiske tab, sikre forsyningssikkerheden samt øge den generelle sikkerhed ved anvendelsen af rumbaserede systemer.

Fra dansk side er vi generelt positive over for oprettelsen af denne tjeneste, der alene skal tjene civile formål,

SST-programmet har ikke sin egen selvstændige budgetlinje under den flerårige finansielle ramme.

Der mangler derfor en endelig afklaring af sammensætningen af finansieringen på 70 mio. euro.

Der arbejdes på at identificere, hvorledes finansieringen kan ske via andre rumprogrammer, der kommer til at benytte tjenesten.

Det kan eksempelvis være fra Galileo, Kopernikus eller Horisont 2020.

Regeringen støtter, at man arbejder på at finde finansieringen inden for rammerne af andre rum-baserede programmer, der kommer til at benytte tjenesten.

Det tredje punkt er vedtagelsen af forslaget til "Euratom-programmet".

Det vedrører forskningsaktiviteter inden for kerneenergi (fusion og fission) og strålingsbeskyttelse samt Det Fælles Forskningscenters direkte aktioner inden for nuklear sikkerhed.

Danmark har arbejdet for større fokus på sikkerhed, en fornuftig balance mellem fission og fusion og et fornuftigt budget til JRC.

Der er enighed om, at det er vigtigt løbende at have fokus på sikkerhedsspørgsmålet, og forhandlingsresultatet er fornuftigt set fra en dansk synsvinkel.

Der er bred enighed om programmet

Formandskabet vil formodentlig sætte forslaget til vedtagelse som et A-punkt på et kommende rådsmøde.

Det fjerde punkt er forslaget om ITER.

Punktet er et teknisk punkt, der har til formål at håndtere anvendelse af de midler, der allerede er aftalt til opbygning af ITER frem mod 2020.

Forslaget vedrører ikke ændringer for så vidt angår det videnskabelige formål.

Punktet er således i fuld overensstemmelse med det mandat, der blev givet her i udvalget den 9. juli 2010.

ITER er som bekendt et internationalt grundforskningsprojekt.

Målet er at påvise, om det er videnskabeligt og teknologisk muligt at udnytte fusionsenergi til fredelige formål og skabe en sikker og bæredygtig energikilde i fremtiden.

ITER har sin egen selvstændige budgetlinje under afsnit 1.a i den flerårige finansielle ramme.

Det anførte budget udgør den resterende del af den europæiske loftsramme på 6,6 mia. euro (2008-niveau).

Formålet med forslaget er at sikre, at midlerne til det europæiske bidrag til ITER kan overføres fra Kommissionen til det europæiske interne agentur - Fusion for Energy.

Fusion for Energy skal formidle det europæiske bidrag til ITER-projektet.

Forslaget gør det muligt at sikre finansieringen af projektet i løbet af den næste flerårige finansielle ramme.

Overførslen vil blive rettet ind efter den periode, som den flerårige finansielle ramme dækker og løbe i syv år.

Det femte og sjette punkt er EU's forsknings- og innovationspartnerskaber under Horisont 2020.

Siden fremsendelsen af samlenotatet, er budgetterne for de fem offentlig-private partnerskaber blevet reduceret med fem procent bortset fra partnerskabet om Clean Sky, der bevarer det oprindeligt foreslåede budget.

Dette er en konsekvens af, at Kommissionens oprindelige finansieringsramme for Horisont 2020 er reduceret.

Hvad angår de offentlig-offentlige partnerskaber er alle budgetter fastholdt på nær for partnerskabet om udvikling af vacciner til fattigdomsrelaterede sygdomme, der er reduceret med 5 %.

Men det er dog markant større end beløbet til partnerskabet i det 7. forskningsrammeprogram.

Som jeg også nævnte i forbindelse med min forelæggelse af punkterne på Konkurrencevnerådets møde i september, så bakker Regeringen stærkt op om disse partnerskaber.

De vil øge Europas konkurrenceevne og skabe synergi ved at styrke koordineringen af nationale forsknings- og innovationsmidler.

Partnerskaber vil betyde en markant styrkelse af EU's innovative kapacitet og derved også for etablering af nye jobs og ny vækst.

Samtidig rummer de et stort potentiale for danske virksomheder.

Lad mig som et eksempel nævne BBI partnerskabet, som omhandler den biobaserede økonomi.

Forslaget indebærer, at EU via Horisont 2020-budgettet bevilliger BBI 950 mio. euro i 2014-2020.

Tilsvarende har industrien forpligtet sig til at bidrage med 950 mio. euro til forskning og innovation og yderligere 1710 mio. euro til demonstration- og flagskibsanslag.

Novozymes har haft en nøglerolle i forhold til etablering af BBI.

Det er godt nyt for danske forskningsmiljøer, virksomheder og dansk landbrug, som er godt rustede til den biobaserede økonomi.

Og potentialet er stort inden for den biobaserede økonomi. Nogle prognoser siger, at omsætningen af biobaserede kemikalier vil stige fra 900 mia. kr. i 2010 til over 3.000 mia. kroner i 2025.

I dag konkurrerer biobaserede materialer allerede på markedet og bruges f.eks. til at lave plastik og kompositmaterialer i flere kendte bilmærker.

Og de anvendelser åbner op for et massivt markedspotentiale, hvis omkostningerne til produktionen bliver konkurrencedygtige.

Fokus er på at mindske afhængigheden af fossile ressourcer i Europa ved at udnytte restprodukter fra land- og skovbrug, bioaffald og bionedbrydeligt affald til nye biobaserede produkter og brændstoffer.

BBI og de andre partnerskaber er derfor vigtige elementer i forhold til at skabe vækst.

Jeg kan kun bakke op om, at flere danske virksomheder og videninstitutioner tager ansvar og samarbejder mere med andre europæiske lande og søger finansiering i EU.

Tankegangen bag disse er i stærk overensstemmelse med regeringens initiativer på innovationsområdet: Innovationsstrategien, INNO+ og den nye Innovationsfond, som alle partier i Folketingets står bag.

Til sidst vil jeg lige nævne, at den politiske drøftelse på rådsmødet vil handle om innovation i den offentlige sektor.